

యజ్ఞసౌలకి

బుష్కోటు నడుస్తూంది. బుష్కోటు మీది ప్రేయసీ ప్రియులు గారిలో లేలిపోతున్నారు. అలల మధ్య పడవల్లా ఆ నాగరికుని పిపుమీద నాట్యం చేస్తున్నారు. 'సర్వం విష్ణుమయం జగత్' అన్నట్లు, ఎటువైపు చూసినా అటువంటి బుష్కోటే! నాటిమీద ఆ ప్రేయసీ ప్రియులే!

'హూః మారిపోతూంది లోకం', అనుకున్నాను ఎదురుగా ఛాతీ విరుచుకొని వస్తున్న యువకుణ్ణి చూసి. అతని గుండెలమీద నిర్భయంగా ముద్దుపెట్టుకొంటున్న నాయకుని నాయకుల్ని చూసి నవ్వుకున్నాను. క్యోటియత్ నెంచరీ బీ. సి. లో వుండాల్సిన నావంటి ముఖ్యం యింకా ఆ మహా నగరంలో వుంటున్నందుకు కాబోలు ఆ సహ్యాన్ని వెలిబుస్తూ వెలిపోయాడా యువకుడు.

మెల్లిగా నడుస్తున్న నన్ను దూసుకుపోయింది, స్ట్రాపీలు ఛాన్సమీద అయిదడుగులు పొడవున్న ఓ హంసగమన. జంటలగా పోతున్నారు దంపతులు. వింతగా ముపులవైపు రోడ్లవైపు భవనాలవైపు చూస్తున్నారు కొందరు, ఆ పరిసర ప్రాంతాలనుండి ఆ మహానగరం చూసి జన్మ తిరింపజేసుకోవడానికి వచ్చిన యువకులు. నేమీ నూట్లూ, ఫుల్ నూట్లూ, బుష్కోట్లూ, గొన్నూ, చీరలూ వస్తున్నాయి వెళ్తున్నాయి. వాక్సోల్, మోరిస్, ఆస్టిన్, ఫోర్డ్, స్ట్రాబీకర్, స్లిమత్ యింకా ఎన్నో ఎన్నో కార్లూ, ట్రాంలు వింత వింత శబ్దాలలో అటూ యిటూ పరుగెడుతున్నాయి.

వేగంగా వస్తున్న ఆ మోటారు సైకిల్ కి నేను 'సెంట్రల్ కేఫ్' పక్కనుంచి పోతుండగా బక్కున బ్రేక్ పడ్డది. ఆలోచనలకి సడన్ బ్రేక్ వేసి ఆగిన మోటారు సైకిలు మీదున్న ఆసామిస్త్రపు మాళాను. చూసి అతను రామారావు కాజేమా ననుకొని మళ్ళీ ఒకసారి జాగ్రత్తగా చూశాను అవును రామారావే!

సుందర్ పోపు మేస్యూఫాక్చురింగ్ కంపెనీ పబ్లిసిటీ ఆఫీసర్ రామారావ్.

వచ్చే నూట ఏ డ్రైరూ పాయలతో రాలాగే ఆ మహానగరంలో కష్టంగా కాలం

గడుపుతున్న నా ఆప్తుమిత్రుడు రామారావ్.

వాడికొచ్చేదీతంతో మోటారు సైకిలుకు వెట్రోలు కొవగలదా? పోనీ ఎరువుగా ఎవరిదగ్గరైనా తీసుకొన్నాజేమా అనుకోటానికి నిన్న మొన్నటివరకు వాడికి మోటారు సైకిలు నడవడం రాజే!

'ఎప్పుడు రావటం యింటి నుండి? అన్నాడు రామారావ్.

'ఉదయమే!'

'అందరు బాగున్నారా?'

'అ!... కాని నవ్వు మోటారు సైకిల్ లెప్పుడు కొన్నా' వన్నాను. తెలుసుకుందామనే ఆసక్తి కన్పిస్తోంది.

'అ అయితేరా చెప్తామ' అంటా రామారావు ఎదుటనున్న 'సెంట్రల్ కేఫ్' లోకి నడిచాడు; అనుసరించాను.

“కీర్తి వ్రయ”

లోవల చాలా వాడావిడిగా వుంది. ప్రేమ, పురుషవ్యత్యాసం లేకుండా పకపకలు, విక వికలుతో టిఫను తింటున్నారు. కాఫీలు తాగుతున్నారు. మెల్లగా సంభాషణ కనుపుగా వుండే ఒక మూలనున్న టేబిల్ దగ్గరకు వెళ్లాను. ఇద్దరం తిప్పవేశాం.

'టూ షేటు రసగుల్లా' అన్నాడు వచ్చిన సర్వర్ తో రామారావ్.

'నీవు లేవుపెటి యింటికి వెళ్ళి ఎన్నాళ్ళయింది? అనడిగాడు నన్ను.

'మూడు నెలలు. నాగొడవంతా చెపుతాగాని ముందునీ మోటారు సైకిల్ సంగతి చెప్పుదూ, వినాలని చాలా కుతూహలంగా వుంది.'

'ఏముంది. ఆ మధ్య నాలుగయిదు మాసాల క్రిందట నీతో చెప్పంటాను. మా కంపెనీ దివాలా తీసేస్తే తింటా వుందనీ, నా పువ్వుగం డోడేటట్టుందనీని. జ్ఞాపకముందా?'

'అ! ఒకనాడు మేనేజరెదో గొడవ పెట్టాడన్నావ్.'

'గొడవా? ప్రయివేటు రూములోకి పిలిచి బండ్లుబాతులు తిజ్జేనూ. 'నా బి. య్యే వమ్మిడికి మార ది'న్నాడు. 'కనికరించి

పువ్వుగమిస్తే తిని కూర్చుంటున్నావా? అన్నాడు. పబ్లిసిటీ లోపంవల్ల వ్యాపార మందగిస్తే వెంటనే యింటికి దారితీయాలింద' నన్నాడు.

'సర్వర్ రసగుల్లా తెచ్చి ఎదుట పెట్టాడు.

'ఆ విషయం నీతో చెప్పిన మర్నాటి నుంచీ ఆలోచించాను, పువ్వుగం ఎలా నిలబెట్టుకోవడమా అని. మూడురోజులు పోయాక ఓ ఆలోచన తట్టింది. మర్నాడు ఆఫీసరుకు వెళ్ళిన వెంటనే మేనేజర్ని కలుసుకున్నాను. పబ్లిసిటీకి ఓ తొజండ్ రుపీస్ సేక్షన్ చేయమన్నాను. మొదటలో చివ్రు బ్రు మన్నాడు. సంగతి వివరంగా చెప్పాను.' అని రామారావు న్నూనోతో కొంత రసగుల్లా నోట్లో వేసుకున్నాడు.

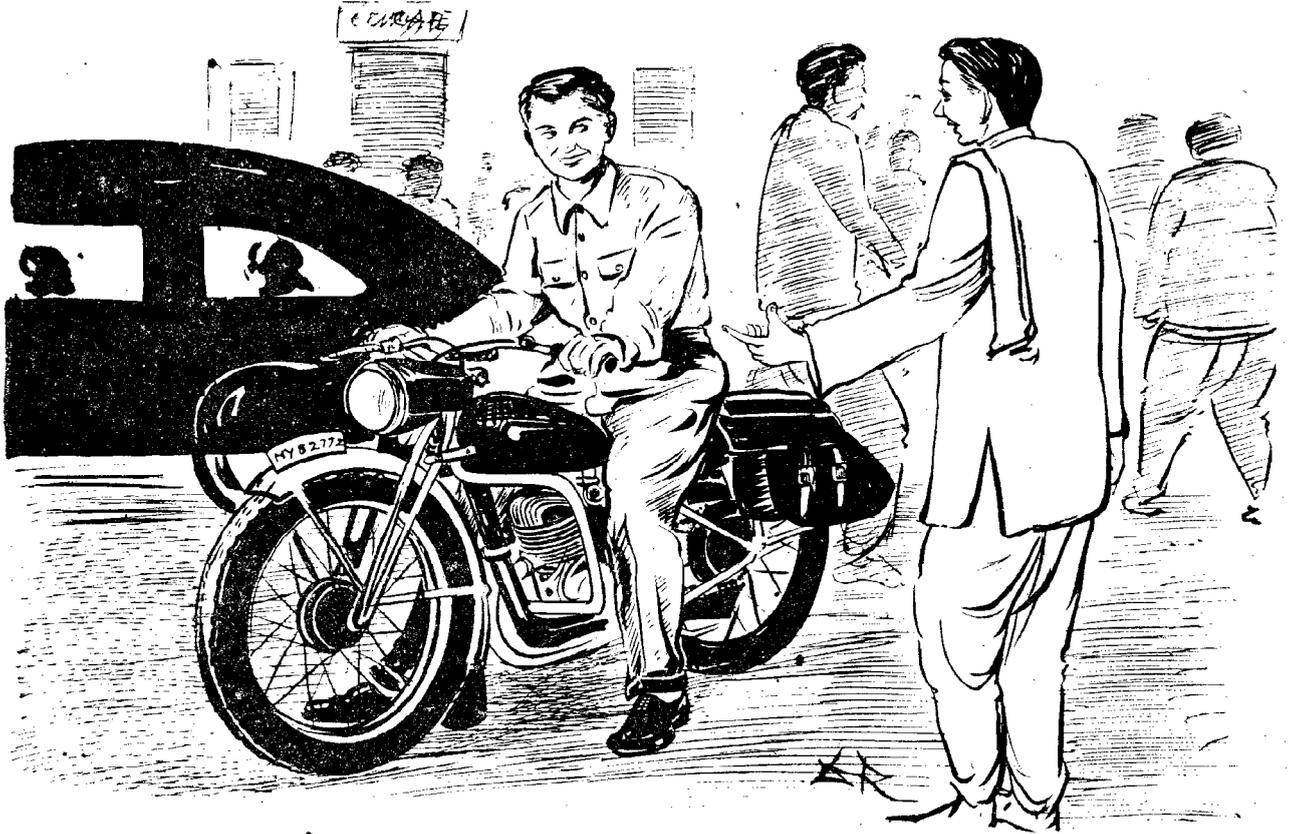
'ఆ సంగతేంటో నాకు కూడా కాస్త వివరంగా చెప్పుదూ అన్నాను తింటూ వింటున్నా నేను.

'నా ప్లాన్ ఏమిటంటే, యీ మధ్య వస్తున్న ప్రతి పిక్చర్ లోనూ దర్శనమిస్తున్న 'బిజిటీ' వుంది కదూ? ఆవిడ మా 'సుందర్ సోఫ్' వాడుతున్నట్టూ అందువల్ల ఆ మే అందం దినదిన ప్రవర్తమానం అయిపోతున్నట్టూ ఓ టెన్సివోనియల్ ఆవిడ ఫోటోలో పాటు ముద్రింపించిన బుష్కోటు బట్ట 'అరుణా మిల్సు'లో తయారు చేయించడం, ఆ బట్ట చాలోనేలో డిస్ట్రిబ్యూషన్ మా కంపెనీ తీసుకోవడమున్నా.'

రసగుల్లా కానిచ్చేసి వచ్చిన సర్వర్ కి పకోడి ఆరెరు యిచ్చి మళ్ళీ ప్రారంభించాడు రామారావ్.

'ఆ మేనేజరు మనసులో సంతోషించినా సైకిల్ కనపడదీకుండా అతన్ని అకేంజ్ చేసుకురమ్మన్నాడు. ఆ సాయం త్రమే 'బిజిటీ' యింటికి వెళ్ళాను. ఆవిడ యింట్లో లేదు. చాలా ఎంకేజ్ మెంట్లుంటున్నాయట. రోజుకి అయిదారు గంటల కన్నా ఎక్కువ నిద్రపోవడానికి కూడా ట్రైమ్ చాలడం లేదట. ఆదివారం సాయం కాలం మూడున్నరూ, నాలుగు గంటల వరకే కలుసుకోవచ్చని చెప్పారు. ఆరోజుకి వచ్చేశాను.'

'ఆదివారం సాయంత్రం మేనేజర్ దగ్గర పుచ్చుకొన్న సైసా జేబులో వేసుకోని బిజిటీ యింటికి వెళ్ళాను. ఆవిడ బీచ్ పికా రుకి కాబోలు అప్పుడే బయలుదేరుతుంది.

ఆలోచనలకి నడవ్ బ్రేక్ వేసి ఆగిన మోటారు సైకిలు మీదున్న ఆసామివైపు చూశాను. అతను రామారావే!

విషయం తెలియజేసి 'సెస్టిమోనియల్' మీద సంతకం చేయమన్నాను. ఓ సెయ్యి రూపాయల మీద ఉంది. అతికష్టమీద అయిగువందల రూపాయల కొప్పించి ప్రెసా చేశించి ఆవిడ సంతకం పెట్టించాను. ఆవిడగర్లన్న రకరకాల ఫోటోలలో 'వేక్స్' బుష్కోట్ ఫోటోకొన్ని తీయించుకోన్న ఓ బస్ ఫోటో ఆమెది తీసుకొన్నాను.

పకోడీ కాస్త తిని మళ్ళీ ప్రారంభించాను.

'ఆమెన్నాను 'అరుణా మిల్స్' వారిదగ్గరకు వెళ్లి బుష్కోట్ బట్టనుంచి మార్టాదాను. వాళ్ళు బట్టంతా మీ కిచ్చేయడానికి అగ్గింతరంలేదు గాని మీరు దానిని అమ్మడానికి లైసెన్సువీ సంపాదించాలన్నారు. అవన్నీ మేం మానుకుంటామని ఒప్పించి అయిదు వందలు ఎడ్యూస్సుకింద పే చేసి అగ్రిమెంటుమీద సంతకాలు చేయించాను. అయిదు వేళ్లను డ్ల పదిహేనురోజులలో తిమారయివచ్చింది. ఈ లోగా మా కంపెనీవాళ్ళు బట్ట అమ్మడానికి లైసెన్సు సంపాదించారు.'

"ఇంకేముంది సెలతిరక్కండానే బుష్కోట్ బట్ట బజారులోకి వచ్చింది. బుష్కోట్ తోడుకొన్న బిజిలీ బొమ్మ! దానికింద బిజిలీ సెస్టిమోనియల్! అన్ని ముఖ్యపట్టాలలోను చిల్లర వర్తకులకమ్మేశాం. మార్గదర్శకుడొకడుండాలని చూడడానికివచ్చిన మాబావమరిదిచేత ఓ బుష్కోట్ తెయించి గెంతు రోజులు మెయిన్ రోడ్లమీద తిప్పాను. మూడవరోజుకల్లా లాస్లో ప్రతివాగరిపడి శరీరంలో ఆర్థభాగంమీద—

"బిజిలీ వెప్పమన్నది." నా సొందర్యాన్ని కాపాడుకోడానికి నే వెల్లప్పను 'నుందర్ సోప్' నేవాడును' అని ముఖ్యమయిన మానుభాషల్లోనూ బిజిలీ గారి సుందర ముఖారవిందతోపాటు ప్రత్యక్షమయింది. రోడుమీద నువ్వు చూసుండాలే మేం తయారుచేయించిన బుష్కోట్ బట్ట! అని ప్రక్కని నిలబడిన సర్వర్తో 'కేఫీ' అన్నాడు రామారావ్.

"ఆ! ఎవడో ప్రేయసి ప్రియులున్న బుష్కోట్ బట్టను వెనుకొంటే, అన్ని బుష్

కోట్లూ అలాంటివే అయింటాయని అంతిగా వాటివైపు చూడలేను. ఎవరో ఒకావిడ గొనుమీదకూడా చూశాను. ఏవో బొమ్మలు."

"ఆదా, మగా అని ఆలోచించక్కర ప్రత్రలూ, లేను. ఇప్పుడు అందరికీ అపేరక్షణ ఆకరణ ప్రత్రాలూను" సర్వర్ తెచ్చిన కాఫీపుచ్చుకుంటూ అన్నాను.

"ఇంతకీ మోటార్ సైకిల్ సంగతి చెప్పావు కాదు."

"ఇంక వూహించుకోలేవూ? మోటార్ సైకిల్ ఎలావచ్చుంటుందో."

"ప్రజంలేవనా?"

'ఇందు మించు మానునాలుగు వేల వరకు బట్ట అమ్మకంలో నే నూ నాళ్ళు లాభంతీశారు. అంచేత పబ్లిసిటీవమలకోసం ఓ మోటార్ సైకిల్ కొని, నాశీతం సెంకు వందలు చేశారు.'

'కొలేవన్న మాట ఛాన్స్' అన్నాను సంతోషంగా.

(56-వ పేజీ చూడండి)

రాగముక్త

బాతుండేదని! కాని అప్పుడామె ఒక సమస్యగానే తోచలేదు.

ఎనుయినా మనం—విద్యోగ కారణంవల్ల మళ్ళీ బయలుదేరిన చోటనే వున్నాం. చేతులు దులుపుకుని మళ్ళీ సేను రక్కెలు వచ్చిన పక్షిలా ఫీల్ అవుతున్నాను. నా జీవితం ను వ్యవస్థపర్చుతే నిష్కలంకం కాదు రాజా. నారాయణకి అంతా తెలుసు. నేను సుఖో అవద్దం ఆశను. నేను వంకటేశ్వర్లుని ప్రేమించాను ఒకప్పుడు— కాని ప్రస్తుతం నేనీ నిర్ణయానికి వచ్చినది పశ్చాత్తాపంతో కాదు, సత్యవతికోసమా కాదు. నిజానికి వాళ్ళని గురించి ఆలోచనలే లేవు. ఇదంతా నా స్వార్థంకోసం. ఇప్పుడు నిన్ను గురించి కూడా నేను ఆలోచించడం లేదు. నా హృదయంలో నీ ఆధి; మళ్ళీ నా భవిష్యత్తుకి ఆధి కారిణిని నేనే అయ్యే ననే సంతోషంలో నాకు మిగతా వంకర్లను చూడలేదు. ఇలా మనం విడిపోవడం మనద్దరికీ మంచిది. 'జీవక్రిష్ణాణి' నవలంటే నీకర్పం అనేవాడివి. దానిలోనే నా జీవితం మేళవించుకున్నాను. జీవితం ఒక ప్రవాహం అంటేది. నవల వల్లనంత దూరం దాని ఒడ్డున నడవడమే మన పని. ఇందు నిరాశకి తోపులేదు. ప్రస్తుతం నుంచి రాజా. దీనిని చూడండి.

రాజా ఉత్తరం చదువుకుని ఏదావు. నారాయణకి కూడా చూపి కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకున్నాడు—'తన వాగ్దానాలన్నీ మరచిపోయింది' అనలేదు అతను.

'తన పాతజీవితం. చచ్చే నా ప్రేమ నా సుందనుకుంది. కాబోలు. రంజే శుభ్రం కావడం చేశాను. జీవితమంటే అమాత్రం తెలుసుకోలేకపోయింది' అన్నాడు. నారాయణ మాట్లాడలేదు. 'నారాయణా నువ్వు అద్భుతం వంతుడివోయ్. చక్కగా పెద్దవాళ్ళి కట్టిన పిల్లని చూసుకున్నావు. కాని మా లాంటి జీవితా లుండవద్దా మరి.' అన్నాడు రాజా.

'ఇదే మాట వెనక రథం ప్రేమని గురించి బాధపడే వంకటేశ్వర్లు అన్నాడు నారాయణలో.'

'కాని నారాయణకి వేరే తెల్పు, వంకటేశ్వర్లు అందరికంటే ముఖం గా వున్నాడని. రథం కూడా ఇకముందు ముఖం గా వుంటుంది. ఇద్దరినీ ప్రేమించినా జీవిత సాగరంలో ఆమెకి అమృతభాండం దక్కలేదని విచారించ పనిలేదు. ఆమెలో కలిగిన ఆశావాదమే ఆమెకు సకలసౌఖ్యాలూ సమక్షార్థ్యం గలదు. కాని రాజా మాటే ఇప్పుడు పప్పుజేసే పప్పులేదు. ★

రైలులో ఒకరు: (ముప్పి వానితో) ఏయ్, రైలు వెళ్ళు తూన్నప్పుడు వాడుతున్నావ్, ఆగినప్పుడు మానేస్తున్నావే? ముప్పి వాడు: ఆగినప్పుడు వాడితే అవస్థరాలు వచ్చాయండి. శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యం—వాలేదు.

మానియల్ తోనేకదూ, బట్ట తయారు చేయినా ఆ బట్ట సేలవకమేంటి?" అన్నాను విషయం అర్థం కాకం. "నేను బుష్కోట్ తోడుతున్నాను విజిల్ ఫోటో కదూ వుచ్చుకున్నాను?" "అవును" "ఆ కౌను నోస్కో, పబ్లిసిటీ ఆఫీసరు ఆవిడగారికి మరో అయిభందలు చెప్పి పేచీసి బుష్కోట్ తోడుక్కోకుండా మరేబట్టా కట్టుకోకుండా వున్న ఫోటో వుచ్చుకున్నాడు." నేను మళ్ళీ అయి "నిజంగానా?" అని కేక వేశాను. "ముమ్మాటికి నిజం" అన్నాడు. అప్పటి కర్ణమయింది నాకు, పబ్లిసిటీలో వుండే ఘోరమైన నగ్న సత్యం. ★

పచ్చినిట్టి

(వి-కే పేజీ తరువాయి)

'చామ్యు' కేంపుందిలే రోజులు కలిసి కావాలన్నాడు. ఆ తర్వాత యిద్దరం వేరే వేరవుతుంటే ఎవరివారి వారు వెళ్లిపోయారు.

ఆ తర్వాత ఆ యిద్దరు ఒక ఒక కౌంటి నాకు ప్రేమ అయి ఉండే వచ్చింది. ఇరవై మూడు లక్షలు చేయించింది. రోమారావు పనితోంది రవల్ల కౌంటి లు రాలేదు. నాజ్యర్ల నం గం తి తెలిసే వచ్చి వాడేగానీ, అతణ్ణి గాబరా పెట్టడం యిష్టం లేక తెలియని వ్యలేదు. ఒక నాడు డాక్టర్ యి కేపటినుండి ఆఫీస్ కి వెళ్ళి వచ్చాడు.

ఆ సాయంత్రం రోమారావు యింటికి వెళ్ళాడుని బయలుదేరాను. ఆశ్చర్యకరమైన ప్రచండంగా ప్రకాశించిన నూర్పుడూ వడ నుట దిగవారిపోతున్నాడు. తల దిండుకొని పోతున్న నేను ఒక్కసారి తలెత్తాను.

ఎదుట రోమారావు కనపడాడు. ఈసూరు మోటార్ కైకిల్ మీద కాదు, నడిచి వస్తున్నాడు. అతని ముఖం దీనంగా కనపడుతోంది. ఇద్దరం ఆగాం. కారణం అడక్కుండా వుండలేకపోయాను.

'ఏం! అలా వున్నావ్?' 'ఈ వేళటినుండి మన కుద్యోగం నా కి' అన్నాడు బాధగా.

'ఏం చేత! ఈ మధ్య నేగా ప్రమాదం వచ్చిందన్నావ్. అప్పుడే ఎలా తీసేశారు?' 'ఆ 'నో హాన్ సోప్స్' వాళ్ళిన్నాడు కదూ?'

'అవును.' 'వాళ్ళు విజిల్ ఫోటో పెట్టి మానియల్ లో కి. బుష్కోట్ బట్ట తయారు చేయించారు. అంచేత వాళ్ళు సమ్మతించారు కి ఎక్కు వయింది. నా కంటే పడుక్కింది. నా ఉద్యోగం ఉండింది.' 'మరి మీరు కూడా విజిల్ ఫోటో, పెట్టి

కాంచన ద్వీపం వెల 1-8-0 పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం. ఆంధ్ర గ్రంథమాల, మద్రాసు.

శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము ఉద్యోగపర్వము వెల రూ 1-0-0 ఆంధ్ర గ్రంథమాల, మద్రాసు 1.